

Гордієнко Д.Р., ст. гр.ОНС-15-1д,
Тарасов В.К., доц., к.т.н. - науковий керівник

ДОСЛІДЖЕННЯ ЕТАПІВ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЇ

Запорізька державна інженерна академія, кафедра ПЕОП

На основі аналізу результатів археологічних,палеонтологічних, історичних і географічних досліджень взаємовідносин людини з природою вчені визначили чотири періоди, що відрізняються за характером цих відносин та загальної нанесеної шкоди навколишньому середовищу. Вивчення особливостей впливу людини на природу впродовж значного історичного інтервалу дозволить виявити закономірності раціонального співіснування системи людина - природне середовище.

Перший період (від 2 млн. років до 25-30 тис. років тому) включає палеоліт, неоліт, тощо. Він характеризується накопиченням знань про природу,пристосуванням до неї і досить значним антропогенним впливом. Даний період характеризується знищенням значної кількості великих тварин ,як основного продукту їжі. Порушився екологічний баланс в природі,що призвело до виникнення першої глобальної проблеми в регіонах заселення людей (голод і смертність).

Другий період - рабовласницький лад та феодалізм (до 18 сторіччя). В цей час інтенсивно розвивається землеробство, скотарство ,виникають різні ремесла,будуються села ,городища, фортеці. Людство за рахунок своєї діяльності наносить природі відчутної шкоди особливо з використанням хімії,кислот,пороху ,фарб. Це період активного використання природних ресурсів, хоча тиск на навколишнє середовище несуттєвий і локальний.

Третій період (18 сторіччя - перша половина 20 сторіччя) визначається бурхливим розвитком науки і техніці,нових видів енергії,в тому числі атомної,а також стрімким зростанням чисельності населення. Головним принципом розвитку стала боротьба з природою, пануванням над нею. Існувала впевненість ,що природні ресурси невичерпні,тому їх використання було безконтрольним і хаотичним.

Четвертий період (кінець 20 сторіччя - до нашого часу) характеризується активною діяльністю людей і значним негативним впливом на природу. Спостерігалась глобальна криза, що супроводжувалась парниковим ефектом,виникненням озонових дірок та кислотних дощів. Особливостями цього періоду є створення і розвиток громадського руху за охорону природи. Апогеєм цієї боротьби стала всесвітня конференція ООН по проблемам навколишнього середовища. Оскільки екологічна криза екосфери в цей період розвивається нерівномірно, то його розділяють на три додаткових етапи. Останній з 1980 року визначається зміною відношення людей планети до природи,виникненням «зеленого руху»,екологічних партій,асоціацій ,громадських об'єднань. Проте діяльність людей продовжує бути потужним негативним впливом на природу. Тільки до басейну Дніпра щорічно викидають близько 10 млрд.м³ неочищених стічних викидів,в яких знаходяться нітрати,нафтопродукти,феноли,солі важких металів, пестициди та інше. За рахунок водоймищ на Дніпрі затоплено близько 700тисяч гектар плодородної землі. Прикладів негативної діяльності людей і підприємств на Україні можна навести безліч. Це неконтрольована «бурштинова лихоманка на Волині і Рівенщині» із затопленням значних територій, вирубка лісу в Закарпатті, забруднення повітря значних регіонів промисловими викидами та вихідними газами автомобільного транспорту у великих містах, тощо.

Таким чином, необхідно продовжити боротьбу за екологію України,треба об'єднати зусилля небайдужих людей: вчених,промисловців ,робітників,студентів,школярів для створення широкого громадського руху по захисту природи з метою активного впливу на бездіяльність деяких державних органів за контролем порушень екологічного законодавства на місцях і в цілому в державі. Необхідно зберегти живу природу для теперішнього і майбутнього поколінь людей нашої країни.